

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III, Telefon št. 40-01, 40-02, 40-03, 40-04 in 40-05. List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6, Poštni ček, račun, Ljubljana 16.650, Telefon št. 4001.

Kočevje je slovenska zemlja Prisega 6000 slovenskih kočevarjev kralju in domovini Nepopisni prizori hvaležne ljubezni do dr. Antona Korošca

Zna najlepših letošnjih tabornih prireditev v Sloveniji in morda tista, kjer je iskreno čustvanje ljudstva v nepopisno ganljivih prizorih izbruhnulo na dan, je bil »Slovenski dan«, s katerim je svetnik Škulj tako rekoč kronal svoj desetletja trajajoči boj za slovenski značaj kočevskega okraja. Napovedi sicer niso mnogo obljubljale. Da pravi kočevski Nemci ne bodo sodelovali pri »Slovenskem dnevu«, je bilo umljivo, čeprav so nekateri z ozirom na proslavo 20-letnice države le imeli rahle upe, da bodo tudi oni pri tej priložnosti vsaj na nevsiljiv način dali duška svoji vdanosti jugoslovanski državi, ki ji pripadajo. Da narodni odpadniki, Slovenci, ki so svoj materni jezik zatajili in se svojega slovenskega rodu in jugoslovanske države sramujejo, ne bodo sodelovali, je bilo v naprej gotovo, ker njihovega sodelovanja nikdo ne bi sprejel na praznik nacionalne samozvesti in domovinski zvestobe. Da ne bodo vsaj vnanje sodelovali pristaši politične stranke, ki danes ni na vladi, tega pa ni pričakoval nikdo in je bilo grenko občutje, ko smo gledali na nekatere hiše, ki so last tako imenovanih »nacionalistov«, ki na »Slovenski dan« v Kočevju, na tako izrazito narodni praznik, ter na praznik obletnice ustanovitve naše države niso smatrali potrebno, da vsaj na zunaj, če že ne v sprevedu in na manifestaciji sami, izpovedo, da so današnjega dne, morda največjega v zgodovini Kočevja veseli. Napovedi torej niso bile dobre in mnogo jih je bilo, ki so prerokovali neuspeh, posebno, ko se je glasila, da so na primer neke tuje, a poznane osebe trgale slovenske plakate v Grčarici in z gnojnico obilave okrašene vozove, na katerih se je gotenjska mladina namerala pripeljati na veliki dan v Kočevju. Tudi vnanja elika Kočevja v ranih urah ni kazala nobenega izrednega prazniškega sijaja. Državne zastave so visele le na redkih poslopjih, ker jih niso razobesile nemške hiše, hiše slovenskih narodnih odpadnikov in tudi ne mnoge hiše gotovih političnih pristašev, da ne omenimo poslopja državne gimnazije, ki je prazno in puščobno zlo ni vrvenje tisočih, ki so se preje borili, da dobe slovenski srednješolski zavod v svoje roke.

Novi obraz Kočevja

Toda ko je prihajala osma ura, se je obraz Kočevja spremenil. Od vseh strani, po vseh cestah so se začele valiti velike ljudske množice, ki so prihajale od daleč, ure daleč s kočevskih hribov in okoliških dolin, vozili so začeli avtobusi razposajeno mladino iz ribniške in loške doline, kolesarji so drveli proti Kočevju. Tako se je ob 8 zjutraj zbralo na kočevskem kolodvoru vsaj 2000 ljudi, da pozdravijo goste, ki so prišli z jutranjim vlakom. Vlak je bil dolg, zelo dolg in nabito poln mladine v krojih in v praznični obleki, žena in deklet v narodnih nošah, gasilskih skupin in celih trum zavednega ljudstva, ki je prišlo od daleč, celo iz Ljubljane, da se udeleže kočevskega narodnega slavlja. Posebno neizbrisljiv vtis je napravila skupina 60 akademikov, ki so hoteli biti priče kočevskega praznika in glasniki kočevske narodne zavednosti med akademsko mladino.

Veličasten, zmagoslaven sprevod skozi Kočevje

S kolodvora se je proti mestu razvil mogoben sprevod, kot ga Kočevje še nikdar ni videlo. Niti Nemci v najboljših dneh svoje moči kaj takšnega niso mogli prirediti. Na čelu sprevoda so jezdili 4 konjeniki z velikanskimi državnimi zastavami. Za njimi je šlo 68 prekrasnih narodnih noš, nato so prišle vrste fantov v krojih — 110 jih je bilo — prvi na čelu gg. Hvale in Kermavner ter 52 mladcev v krojih. Sledila je množica gruča odličnikov, med njimi krajevni voditelji Slovencev, veljaki iz daljne okolice, ljubljanski župan dr. Adlešič, obdan od peterih občinskih svetnikov, kranjski župan g. Česen, v spremstvu treh občinskih svetnikov, vseučiliški profesor dr. Lukman iz Ljubljane in mnogo, mnogo drugih, med katerimi je s nepopisnim navdušenjem hodil in vriskal svetnik Škulj, s solzami v očeh, da je doživel to prebujenje. Za njimi so šla dekleta v svojih prelepih krojih, pod vodstvom gđ. Pogčnikove, 106 smo jih našli, ki so jim sledile mladence po številu 38. V sprevedu je korakala množica četa gasilcev s svojo zastavo pod vodstvom g. Japlja, zastopnika Gasilske zveze. Za njimi pa dolga, dolga, nepregledna vrsta kmetov in kmetskih žena, kmetskih fantov in deklet, dolga vrsta rudarjev in rudarskih družin, ki je vse objemalo do sedaj nepoznano navdušenje. Rakovniška godba, ki je prišla v zelo močenoziasedbi pod vodstvom ravnatelja dr. Blatnika, je udarjala slovenske in slovanske napave, ljudje so peli, so vriskali slovenske pesmi, vzklikali, se jokali na glas in vpili svoje veselje, da so ta dan učeali. Rediteljski zbor pod vodstvom g. Peršuha in akad. Čuješa je pokazal svojo vrednost. Krasen je bil pogled na Marijin dom, ko je prišel sprevod mimo. Narodne zastavice na vsakem oknu, na vsakem oknu polno cvetja, za vsakim oknom od sreče nasmejan obraz, z vsakega okna mahljanje z robcami in z vsakega okna dež cvetja na fante in dekleta in na narod, ki je do solz ginjen korakal mimo, odzdravljaj Marijinemu domu in se mu zahvaljeval za delo, ki ga opravlja nesebično za Boga, za narod in državo. V mestu samem se je špalir zgostil tako, da lahko rečemo, da so ljudje stali v strnjelih ploščah, glava pri glavi, ter je njihov vesel vrisk bil podoben viharju, ki je bučal skozi kočevsko mesto v vedno bolj močnejših sunkih. Več tisoč ljudi je stalo v špalirju. Na prste bi lahko naštel tiste, ki so

ostali negibni. Prav je tako. Slovenci smo pokazali svojo moč in svojo disciplino.

6000 ljudi na taboru

Spreved se je potem zvil v prekrasno prirejen prostor pred osnovno šolo in ga napolnil. Tamkaj je bral sv. mašo univ. prof. dr. Lukman, ki je imel globok verski nagovor, v katerem je razvijal misel, da mora vsakdo biti najprej popoln kristjan, da mora zatem biti naša največja skrb posvečena družini in da moramo javno življenje pokristjaniti s tem, da bomo sami v tem smislu delali in mesto kritizirali rajši molili za one, ki državo in narod vladajo in vodijo.

Blagoslovitev prapora

Po cerkvenem pravilu je dr. Lukman blagoslovil nov prekrasno prosvetni prapor, ki sta mu kumovala kot botra gospa Peterlinova iz Kočevja, kot boter pa minister senator dr. Kulovec, ki ga je zastopal ribniški župan g. Onič. Tisočera množica je svoj prosvetni prapor, ki bo odslej simbol slovenskega in jugoslovanskega Kočevja, pozdravila z vzklikanjem, ki mu ni bilo ne konca ne kraja. Posamezne organizacije, kot Fantovski

odeški, dekliški krožki, Slovenska straža so na to pripele na prapor svoje trakove.

Dr. Korošec prihaja

Med tem, ko je imela botra svoj ganljiv nagovor, je bučanje ljudstva doli po kočevskih ulicah napovedovalo, da prihaja voditelj slovenskega naroda notranji minister dr. Korošec. Ves tabor se je zgrnil okrog njega in reditelji so imeli največjo težavo, da so mu utrlj pot do častne tribune. Navdušeno vzklikanje je valovalo po zbornem prostoru, cvetje se je vsipalo na njega, slovenski otročki so mu hiteli nasproti in mu objemali roke. Videli smo stare ljudi, ki so jim teklo solze po obrazih, ko so gledali ta neizbrisno lepi prizor, s kolikšno hvaležnostjo je kočevski slovenski narod sprejel svojega voditelja. Godba je zaigrala državno himno, ki jo je tabor poslušal odkritih glav.

Nato se je začelo taborno zborovanje, ki ga je vzorno vodil šolski nadzornik g. Peterlin. Pozdravil je navzoče v izbranem nagovoru, v katerem je podčrtaval zasluge dr. Korošca za Kočevje in za kočevsko ljudstvo, nato pa ga je prosil, naj nagovori ta narod, ki je s toliko ljubeznijo in s tolikimi nadami vanj prihitel od daleč, da ga posluša.

Minister dr. Korošec je nato imel naslednji govor, ki so ga neprestano prekinjevala prekipevala čustva taborjanov:

Voditelj Slovencev govori

Dragi narod! Dvojno slovesnost obhajate danes Slovenci iz Kočevja in kočevskega okraja: prvo blagoslovitev in razvitje prapora prosvetnega društva, drugo 20-letnico obstoja naše kraljevine Jugoslavije. (Zivela Jugoslavija!) Samo narod, ki je prosvetljen in moralen, je jak narod. Ne število, nego prosvetljenost in moralnost dajeta narodu moč osvajanja in odpora. Mi Slovenci hočemo biti odporni, močni, nezlomljivi. Zato pa moramo biti prosvetljeni in moralni. Samo hiše, ki so polne knjig in časopisja in ki so polne dece, so v življenjski borbi odporne in zmagovite. Nam Slovencev je treba prosvete. Jaz vam Slovencev iz Kočevja in kočevskega okraja samo čestitam, da razumete znamenje časa in da visoko cenite prosveto. Čestitam vam k novemu praporu in celi prosvetni slovesnosti! (Dolgotrajno odobravanje.)

Drugo, kar slavite danes Slovenci iz Kočevja in kočevskega okraja je 20-letnica obstanka naše kraljevine Jugoslavije. (Zivela Jugoslavija!) Tabor za taborom, eden sijajnejši in veličastnejši od drugega, razglašajo vsemu narodu, doma in zunaj, naša nacionalna in patriotska čustva, dokazujejo zvestobo in vdanost vernih katoliških Slovencev do kralja in Jugoslavije (viharno in dolgo vzklikanje kralju in kraljevskemu domu), ter kakor šiba padajo po onih, ki jih poznamo kot denunciantne in klevetnike. (Tabor pritruje.)

Od Nemcev, ki so se priselili semkaj na našo zemljo, da najdemo pri nas kruha in strehe, s pravico pričakujemo, da bodo ostali v dobrem prijateljstvu s tukaj samorastnim slovenskim narodom, da bodo z njim vedno ne samo lojalni, ampak tudi zvesti in vdani jugoslovanski državi. Jugoslavija je naša dobra majka, zato moramo tudi mi, Slovenci in Nemci, biti njeni dobri otroci. (Tako jel)

A da odklonimo vsako eventualno hudobno natolcevanje, lahko izjavimo, da mi ne mrzimo nikogar na svetu, ne mrzimo zlasti nobenega naroda, to je daleč od nas, ker vemo, da je mržnja v političnem življenju slab zidarski material, ki samo razkaja in podira, ruši in uničuje. Ljubezen do ljudi in naroda je, ki zida. (Dolgo pritrujevalno vzklikanje.)

Mi stavimo velike upe v bodočnost. Prihodnji poslanci se bodo morali tudi brigati za svoj volivni okraj, brigati za kočevske Slovence, seveda pa se brigati in biti pravični tudi za tukajšnje Nemce. Ni važno danes, kdaj bodo volitve, ampak je važno, da bodo pri bodočih volitvah izvoljeni možje, ki bodo na svojem mestu in obdržali neprestano zveze s svojimi volivci.

Sedaj se še par besedi o dnevi politiki. O zunanjih politiki govoriti — nisem jaz poklican. Ali vsakdo mora priznati, da se smemo smatrati srečnim, ker nismo zapleteni v nobeno sedaj aktualnih težkih zunanjo političnih vprašanj, da se priznava naša zunanja politika od vseh strani jasno za miroljubno, posebno, odkar smo dokazali svoje prijateljske razmerje napram Bolgariji in Madžarski, in da bi ne mogli imeti boljše mednarodnega položaja, kakor ga imamo pri nas. Z vsemi prijatelji, z nikomur neprijatelji. Ne samo nesramno, ampak zločinsko delo bi bilo, ako bi kdo tako zunanjo politiko napadal ali celo obsojal. (Ves tabor navdušeno ploška in vzklika.)

V notranji politiki smo prispeli v mesec september. V septembru, in to 6. septembra, slavimo rojstni dan našega mladega kralja Petra II. (Ponovno več minut trajajoče vzklikanje kralju, kraljevskemu domu, knezu namestniku Pavlu in Jugoslaviji.) Mi vsi vemo, da se bo ta dan povošil v Jugoslaviji slavil od srca in kolikor mogode svečano. Vsak od nas hoče ta dan pokazati svojo vdanost do mladega kralja in vsega kraljevstva doma. Sicer se mi zdi, da mesec september notranje politično ne bo interesanten. Samo po sebi umevno je, čisto nepredvidene stvari se lahko vedno dogodijo, toda ne vidimo nobenih elementov, po ka-

hvalilo. Tabor je, burno pozdravljen, nagovoril tudi ljubljanski župan in izklesanem, od ljubezni do domovine prežetem govoru, dr. Adlešiču je tabor priredil veličastne hvaležne manifestacije. Sledil je pozdrav g. Japlja v imenu Gasilske zajednice. Lep govor, jednat, nacionalno ognjevit, govorjen z zvonkim glasom, ki je z lahkoto obvladal ves prostor. Nato je govoril zastopnik kmetov posestnik Kotnik, ki se mu je tabor za njegove besede o problem in bodočem junaštvu kočevskih Slovencev toplo zahvalil. Za njim je govoril akademik g. Fiser v imenu slovenskih akademikov in je ta govor sprožil viharu odobravanja predvsem med mladino. Vrsto pozdravov je zaključil zastopnik Narodnega odbora, ki je govoril o narodnostnem delu, ki ga nalagajo sedanji časi.

G. Škulj

Ves ginjen in od sreče in zasluženega za došenja ves goreč se je na koncu pojavil na odru voditelj kočevskih Slovencev g. svetnik Škulj, ki ga je tabor več minut pozdravljal. Govoril je ljudstvu v prelepem, lirčno navdahnjenem jeziku, o prošlih bojih in zmagah, o bodočih nalogah in borbah ter s svojimi besedami dvignil tabor k prisegi, da bo kočevski Slovenci ostal kristjan, Slovenci in Jugoslovani in da bo varoval narodni značaj ljudstva in zemlje, ki si je oboje z današnjim dnem in za vedno osvojil. Narod se je tolikanj ogrel od njegovih besedah, da je kar sam od sebe začel prepevati »Hej, Slovani!« in so se petja udeležili vsi mnogostevilni, ki so stali izven ograje zunaj po ulicah. Na takšno prisego kočevski Slovenci ne bodo pozabili, a na njo ne bo pozabila ne Slovenija, ne Jugoslavija.

Med viharimi vzkliki na naslov kralja in kraljevstva doma ter kneza namestnika Pavla sta bili nato prebrani udanostni brzojavki na oba najvišja predstavnika vladavine. Mogočno pohvalno odobravanje so sprožili tudi brzojavni pozdravi ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču in banu dr. Marku Natlačenju.

Predsednik tabora je nato zaključil dopoldanski del kočevskega »Slovenskega dne«. Godba je zopet zaigrala državno himno.

Razhod

Dr. Korošec koraka v sprevedu skozi Kočevje

Kdo naj sedaj opiše prizore, ki so se odigravali, ko je dr. Korošec stopil doli na plan med taborjane in jim sporočil, da želi sredi njih in z njimi skupaj slediti velikemu sprevedu skozi kočevsko mesto do Marijinega doma, kjer je bil razhod. Dekletom ni preostalo več cvetja v naročjih, g. Hamu, ki je bil ves dan neutrudljivo pobudnik in nalezljivi delivec vselega razpoloženja, je zmanjkalo glasu, ljudje pa so vzklikali, mahali, vpili, vriskali kralju, knezu namestniku, vladi, Jugoslaviji, dr. Korošcu in slovenskemu Kočevju dokler se vse ni od časa do časa stopilo v kakšno narodno popevko, ki jo je prepeval ves narod. Špalir je bil gost in veselo razposajen, bil je hvaležen, bil je slovenski. In to je trajalo vso dolgo pot skozi kočevsko mesto. In zopet smo videli starke v oknih kočevskih hiš, ki so otrokom s prsti kazale doli na razkošno cesto in na vrvenje na njej okrog našega slovenskega voditelja in videli smo, kako so jim solze zalivale oči, kajti kaj podobnega Kočevje še ni videlo. Na ta dan se je Kočevje pripravljalo dolgih, dolgih 20 let.

Pred Marijinim domom se je ljudstvo poslovilo od dr. Korošca, ki je nato obiskal Marijin dom, Dijaški dom, fante na telovadšču in dekleta na vrtu Marijinega doma. Nato se je zopet pomešal med narod v sosedni Bajlenovi slovenski zavedni gostilni. Proti drugi uri se je poslovil od Kočevja in šel v Ribnico.

Za Kočevje, za slovensko Kočevje je bil »Slovenski dan« mejnik, ko se je zanj odprla nova, bolj vesela doba

Kamnik ob 20 letnici Jugoslavije

Počastitev spomina generala Maistra 7000 ljudi manifestira za kralja in domovino

Kamnik, 4. septembra.

Veličastni narodni labori v proslavo 20-letnice osvobodjenja, ki jih zadnje tedne doživljamo po slovenski deželi, so mogočna in prepričljiva potrdila odločne narodne zavesti in visoke državljanske tvornosti slovenskega ljudstva. Danes je poleg Kočevja doživel takšno veličastno narodno slavo staroslavni Kamnik, kamor se je zbralo do 7000 ljudi. Umetna in hvalevredna je bila zamisel pravljalnega odbora, ki je potekla iz vrst kamniškega dijaštva, da se proslava 20-letnice osvobodjenja združi z odkritjem spominske plošče največjemu kamničanu generalu Rudolfu Maistru.

Kamnik je bil danes v svatovskem oblačilu, ki je bilo skano iz nešteti zastav, mlajev, venčev in cvetja. Najbolj svatovski pa sta bila šutna in Glavni trg, prizorišči današnjih slavnosti. Pripravljani odbor pod vodstvom župana Nandeta Noraka in dr. Zvoljka, v katerem so imeli glavno iniciativo dijači, člani »Bistrice«, je vso slavnost do podrobnosti vzorno in točno pripravil, tako da je morala uspeti.

Pisane množice ožioljavo Kamnik

Z lahnimi oblaki zastrto nebo je opravičevalo respekt pred nebeškimi zatvornicami, toda kljub temu se ni nihče, ki je bil namenjen v Kamnik, oplašil. Vsa ona zavedna Gorenjska, ki ji Kamnik predstavlja središče, je bila že v ranem jutru na

nogah in se je v pisanih rekah zlivala v Kamnik, prinašajoč njegovim sicer nekoliko dolgočasnim ulicam razgibanost in življenje. Četa zastav in v svojem poslu večjih rediteljev je bila na delu in urejala to pisano množico, v kateri so se blesteli raznovrstni kroji in prapori. Na zbirališčih okrog šutenskega predmestja je bila razgibanost najbolj živahna, toda kljub živahnosti je vladala zavidljiva disciplina, kajti reditelji so bili na mestu. Največji naval je bil na zbirališče okrog Rodetove gostilne, kjer je bilo določeno mesto za krščansko delavstvo. Okrog 9 so se z zbirališč začele pomikati posamezne skupine proti šutni, kjer bo odkritje spominske plošče generalu Maistru. V tem je privozil na šutno eleganten avto, ki si je s težavo utiral pot skozi množice. Ljudstvo je viharno pozdravljalo bana dr. Natlačenja in soprogo, ki sta sedela v avtomobilu.

Spominska plošča generalu Maistru

V vzornem redu so se postrojile množice vzdolž šutne okrog rojstne hiše velikega kamniškega rojaka. Odlični gostje s kraljevim zastopnikom art. majorjem Zarkom Arandjelovičem in banom dr. Natlačenom na čelu so zavzeli mesta ob oknih nasproti stoječe hiše. Med gosti sta bila tudi oba sinova pokojnjega Hrvoje in Borut. Zastopane so bile skoraj vse slovenske narodne organizacije: Zveza Maistrovih borcev iz Mari-

bora, Klub koroških Slovencev, Legija koroških borec in Zveza bojnikov.

Slovesnost je začelo najstarejše slovensko pevsko društvo »Lirac«, ki je po večsto taktirko svojega pevstva »Cirila Vremšaka intoniralo močno Juvanevo: »Zemlja slovenska.« Krasni akordi te domoljubne pesmi, ki jo je nadvse dovršeno podal ta elitni zbor, so ustvarili med množico iskreno slavnostno razpoloženje. Ko so izzvenili zadnji akordi, je stopil na govorniški oder kamniški župan Nande Novak, toplo pozdravil vse navzočine in podal besedo slavnostnemu govorniku dr. Zvoljku.

General Maister - slovenski junak

Z globoko hvaležnostjo se moramo spominjati vseh mož, ki so pripravljali naše osvobodjenje, zlasti pa onih, ki so v kritičnih mesecih — jeseni 1918 — odločno posegli v razvoj dogodkov in stali svojemu ljudstvu kot pravi voditelji na čelu. Med takšnimi možmi, ki jim moramo ohraniti večni spomin hvaležnosti, je gotovo naš general Maister.

Rojen je bil 29. marca 1874 — ravno v tej ekromni hiši —, pred katero smo danes zbrani. V sosednem Mengšu je obiskoval ljudsko šolo, a gimnazij v Kranju. Vsa mlada leta je torej dihal naš gorenjski ostri zrak, ki mu je nemara dal za zmeraj pečat moške volje in neupogljivosti, obe važni lastnosti za voditelja ljudstva.

Naš general Maister je znal kovati svoje srce in svoj značaj. V mladih letih je vstopil v avstro-ogreško vojsko kot oficir. Ta — našemu rodu — tuja nemško-madžarska vojska, se ni zadovoljila samo z vestno službo slovenskega oficirja, ona je zahtevala od njega vse več, zahtevala je njegovo dušo — sicer so mu bila zaprta vsa vrata na višja mesta. Naš Maister pa ni klonil in ni prodal svoje duše, — ko dosti drugih, temveč je ostal zvest svoji slovenski materi in slovenski besedi.

Se več! S tako ljubeznijo se je oklenil naše besede, da mu je ta zazvenela v pesmi. Ze od dijaških let dalje je rad pesnikoval. V svojih pesmih se je spominjal vas moške in fantje, ki ste krvaveli ob Soči in vas žene in matere, ki ste trepetali za svoje drage. Koval je svoje srce in svoj značaj naš general Maister, a pri tem tudi poslušal — kako zvenijo naše duše. Le takšen mož je mogel postati res kovač naše narodne in državne svobode. V dnevih prevrata v letu 1918, je znal zbrati okrog sebe slovenske častnike in fante in z njimi zavzel Maribor. Zaslužen mu je bila podeljena čast generala, a s to častjo so mu naložili pred zgodovino odgovorno delo, da reši Maribor in našo severno mejo.

Naš general Maister pa ni bil le rešitelj Maribora, ki mu je bil posebno pri srcu — saj je tam preživel svoja najlepša leta; njegova ljubezen je objemala cel slovenski narod. Ves prežeti te ljubezni, je hitel na pomoč našim koroškim bratom in sodeloval pri znanih koroških bojih. Kot vojaški voditelj je bil močna osebnost, ki je znal vžgati ogenj v svojih ljudeh. Njegove najboljšie sobojevnike še danes visoko častimo kot Maistrove borec.

General Maister je užival priznanje za svoje delo na naši severni meji. V letu 1920 je bil imenovan za častnega adjutanta kralju.

Kot predsednik razmejivne komisije med našo državo in Italijo, je general Maister spoznal našo zapadno mejo in dobro čutil, kaj smo izgubili. Kot bi ga vlekle v bližino te naše največje narodne rane, ga je tam dohitela smrt na Unču pri Rakeku — dne 26. julija 1936.

Ze v življenju je naše mesto počastilo generala Maistra ob njegovi 50letnici — ko ga je imenovalo za svojega častnega meščana. Danes mu pa odkrivamo na tej hiši, v kateri se je rodil, spominsko ploščo, hotoč dati počastitev temu velikemu možu, ki je bil naš kamniški rojak. S tem aktom spoštovanja in hvaležnosti, dajemo izraza svojim čustvom tudi do vseh drugih voditeljev ob časi prevrata pred 20 leti. Izpričati hočemo, da naše ljudstvo nikdar ne pozabi mož, ki so stali na braniku njegovih pravic in ga srečno vodili v svobodno državo Jugoslavijo.

Odkrivam spominsko ploščo temu odličnemu sinu našega mesta in naše Gorenjske in kličem: Slava generalu Maistru!

Spontano se je odzvala množica pozivu govornikovemu in gromko vzklikala: »Slava! Slava! Slava!«

Nato je spregovoril v imenu ljubljanskega župana in Legije koroških borec polkovnik v p. Andreja. Zastopniki Legije so položili krasen venec. Tople besede v spomin velikega pokojnika so spregovorili še zastopnik Kluba koroških Slovencev Uršič, zastopnik Zveze Maistrovih borec podpolkovnik Cvrtin in predsednik Zveze bojnikov katehet Ratej. Vse te organizacije so položile tudi krasne vence.

Očitno ginjen nad tako lepo počastitvijo spomina svojega očeta se je nato zahvalil v imenu pokojnikov rodbine sin g. Hrvoje. Zaključno besedo je spregovoril še župan Nande Novak, nakar se je spet oglasila pesem »Lirac«, pretresljiva Jenkova »Molitev«.

Mr. Lansbury na slovesnostih

Med slovesnostjo je po šutni navzgor privozil avto, iz katerega so izstopili trije gospodje, očitno tuji, v spremstvu svetnika dr. Vidica. Kmalu se je razvedelo med množico, da je častitljivi stari gospod s krepkimi zalisci, ki je stopil iz avtomobila, Mister Lansbury, šef angleške delavske stranke in »voditelj opozicije Nj. Vel. kralja angleškega«, oba mlajša gospoda pa njegova tajnika. Visoki gost, ki so ga navzočini domači odličniki toplo pozdravili, je prisostvoval odkritju spominske plošče, gledal spreved ter se udeležil tudi sv. maše na Glavnem trgu. Malo pred koncem maše pa je moral oditi, ker je bil ob pol 12 dopolne sprejet v avdienco pri knezu-naměstniku

Uboj v Sp. Novi vasi Brez vzroka je zabodel godca v srce

Maribor, 4. septembra.

Prebivalstvo mirne in tihe Sp. Nove vasi pri Slov. Bistrici je danes jutraj močno razburila žalostna vest, da je kot žrtev noža padel 26-letni godca Alojz Jereb. Zaklal ga je 36letni hlapec leone trvdke »Pohorje« Franc Dupko.

Delavci lesnega podjetja »Pohorje« iz Slov. Bistrice so včeraj imeli izplačilo tedenskega zaslužka. Zvečer so se podali v Sp. Novo vas ter povabili s seboj Alojza Jereba, da jim je igral na harmoniko. Med delavci se je nahajal tudi hlapec Franc Dupko, ki je prišel v Slov. Bistrico iz Slavonije, ko je prejšnji lastnik parne žage Ivan Zuraj prodal svoje podjetje društvu »Pohorje«. Delavci so popivali v gostilni Verhovnik, bili so razigrani in veseli ter nihče ni mislil, da se bo vse končalo s takšnim tragičnim dogodkom. Brez

na Brdu. Obisk tega visokega gosta je za kamniško slavje vsekakor zelo laskava počastitev.

Spreved

Takoj po odkritju spominske plošče generalu Maistru se je pričel urejevati na šutni veličasten in pester spreved, ki je krenil na Glavni trg med gostim špalirjem občinstva in šolske mladine. Na klancu pred kamniškim magistratom je bila postavljena častna tribuna za odličnike. Na čelu spreveda je jездil konjenik z državno zastavo, ki se mu je priključil oddelek konjenice v narodnih nošah. Za kamniško godbo je šlo 6 gasilskih praporov, za katerimi so strumno korakale štiri čete gasilcev v krojih. Gasilcev je bilo 250. Izredno močna skupina delavstva Jugoslovanske strokovne zveze, ki jo je spremljala godba od Devica Marije v Polju, je šla 450 članov in članice. Krasno sliko je nudila močna skupina narodnih noš, ki jo je spremljala izvirna fanfara gasilcev iz Strani. Nato se je razvrstila skupina županov in občinskih svetnikov iz kamniške okolice. Sledile so močne kolone naših fantov in deklet v krojih za 8 prapori. V lagodnem koraku je defiliralo mimo tribune 30 mladenc, 110 deklet in 150 fantov. Te kolone je spremljala menška godba. Vmes se je zvrstila tudi 250 članska skupina dijaštva, organiziranega v »Bistrici«.

Vse skupine v sprevedu so živahno vzklikale Nj. Vel. kralju, Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku, svobodni Jugoslaviji in slovenskemu narodu. Spreved se je zdel na prostorni Glavni trg, kjer je bila ob profečju Kamniškega doma pripravljena tribuna z oltarjem. Glavni trg, obdan z mlaji in okrašen z zastavami in zelenjem, je nudil veličastno sliko. 7000 glavo množico, ki je zasedla tudi stranske ulice, so poživiljali pestri vložki krojev, uniform in praporov.

Ob četni na 11 je stopil pred mikrofoni ljubljanski stolni župnik dr. Tomaž Klinar in v globokih besedah obdelal versko plat današnjega praznika. Dr. Klinar je nato tudi daroval sv. mašo, pri kateri je vsa množica s spremljevanjem kamniške godbe in pod vodstvom p. Ačka prepevala znane ljudske nabožne speve.

Tabor

Takoj po sv. maši se je pričel tabor, ki ga je z vznemirjenimi besedami začel kamniški župan g. Nande Novak. Takoj v začetku je predlagal udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kr. Vis. knezu-naměstniku Pavlu. Godba je zaigrala državno himno, množica pa je v silnem navdušenju vzklikala svojemu mlademu vladarju. Z viharim odobravanjem sta bili sprejeti tudi pozdravi brzojavki predsedniku vlade dr. Stojadinoviču in notranjemu ministru dr. Korošcu, ki se tabora žal ni mogel udeležiti, pač pa je poslal topel brzojavni pozdrav. Govornik je prebral tudi pozdrav, ki je bil poslan v Kočevje.

Nato je govornik pozdravil odlične goste: zastopnika Nj. Vel. kralja topničarskega major-

4000 ljudi se je zbralo na prosvetnem taboru v Dobrniču

Baragov dom v Dobrniču eden najlepših v Sloveniji

Škoj dr. Rožman blagoslovil novi dom - Min. dr. M. Kreh govori

Rajni doberniški gospod Tomaž Rožnik je bil eden od onih Krehovih sedolavcev, ki so znali veliko zamisel svojega učitelja in voditelja najbolj resnično oživeti v naši kmečki fari. Dobrnič, prijazna in ponosna vas v skriti kotlini sredi med Trebnjem in Žužemberkom, je bil ena prvih kat. prosvetnih postojank na Dolenjskem. Pred vojno in po vojni je tamosnje prosvetno društvo z vsemi krožki in organizacijami, ki so se zbrale v njegovem okrilju, živahno delovalo in bilo vedno za zgled sosedom. Le ena stvar je razmah dela ovirala: društveni prostori so bili pretesni, dvorana v stari šoli za prireditve premajhna. Pa so se odločili korajžni Dobrničani in pod vodstvom neumorno delavnega in skrbnega g. župnika lgn. Omahna sklenili postaviti v Dobrniču prosvetni dom, ki bo mogel dostojno služiti namenu, za katerega so ga hoteli imeti.

In danes prosvetni dom stoji. Napis »Baragov dom« se ponosno blešči na njegovem pročelju. Dobrniška fara se je na ta način najlepše poklonila svojemu velikemu rojaku škofu Baragi, ki je bil krščen pri doberniškem krstnem kamnu. Lahko rečemo, da je novi dom last vse fare, saj so redki, redki oni, ki h graditvi doma niso nič pomagali. In pomagati je bilo treba veliko, kajti novi dom je brez dvo-ma šteti med največje in najpraktičnejše grajene domove v Sloveniji. Mogočna stavba sredi Dobrniča bo še poznim rodovom živ spomenik, kaj se da narediti, če fara skupaj drži.

Blagoslov doma

Danes je bil »Baragov dom« slovesno blagoslovljen. Do 4000 ljudi se je zbralo za to slovesno priliko v Dobrniču, gotovo množica, kakršne tu še nikdar ni bilo. Ob pol desetih je ljudstvo spoštljivo sprejelo svojega nadpastirja škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je osebnost prišel blagosloviti novi dom. Ob devetih je bila škofova maša na prostem, med katero je ljudstvo navdušeno prepevalo. Prekrasne besede prevzvišeno o nalogah novega prosvetnega doma, ki naj dopolnjuje vzgojo v domači hiši, je ljudstvo v sveti tišini pozorno poslušalo. Po službi božji je prevzvišeni slovesno blagoslovil »Baragov dom«.

vsakega prepira se je naenkrat okrog dveh zjutraj zablskal v roki Franca Dupka nož, čul se je krič godca Alojza Jereba, ki je omahnil ter padel mrtev na tla. Morilec je svojo žrtev zadel v levo stran prsi naravnost v srce.

Poklicani zdravnik dr. Jagodica je ugotovil smrt ter ne bi bila niti takojšnja zdravniška pomoč zamogla Jerebu rešiti življenja. Morilec so danes orožniki aretirali. Izgovarja se s silobranom, češ da so ga delavci dejansko napadli, kar pa ne odgovarja resnici. Ugotovljeno je, da je morilec že včeraj grozil z odprtim nožem po Slov. Bistrici ter je celo orožnike klical na korajžo.

Surovi zločin je mirno prebivalstvo tembolj razburil, ker v Sp. Novi vasi do sedaj še ni bilo uboja in ne umora. Vsa okolica obsoja to zločinsko delo z največjim ogorčenjem.

ja Zarka Arandjeloviča, bana dr. Marka Natlačenca, poveljnika kamniškega mesta podpolkovnika Paunoviča, poslanca Kersnika, okrajnega načelnika dr. Maraža, oba Maistrova sinova in druge odličnike.

Nato so pozdravili zborovanje predsednik »Bistrice« Miha Golob, za Kmečko zvezo njen podpredsednik Strein, za Zvezo fantovskih odsekov dr. Capuder, za Vodstvo dekliških krožkov gđe. Keržanova, za kamniško prosvetno okrožje šol. upravitelj Malešič, za Združenje invalidov Bokalič, za Jugoslovansko strokovno zvezo Bore Mavricij in za Gasilsko zajednico Lah Miha.

Burno pozdravljen jenato stopil pred mikrofoni ban dr. Marko Natlačen, ki je govoril o generalu Maistru kot vojaku in slovenskemu domoljubu.

Govornika je množica neprenehoma prekinjala in ga na koncu nagradila z dolgotrajnim aplavzom.

Zares iz srca je nato spregovoril izkušeni poznavalec slovenske ljudske duše, pisatelj F. S. Finžgar, ki je v glavnem izjavil:

Pripravljalni odbor je želel, da bi govoril o ljubezni do naše zemlje in o ljubezni do našega naroda. Ali je to sploh potrebno še po dvajsetih letih naše narodne države? Je potrebno, kajti v naši naravi je urojena neka lagodnost, brezbriznost, neko naslanjanje na druge. To ni prav, mi sami se moramo dvigati kvišku, stremeti navzgor, sicer bomo na svojih tleh poraženi, pohojeni. Za to borbo je nujno potrebna ljubezen do tega, kar je naše in kar imamo. In naša je zemlja, lepa slovenska zemlja, naša je samonikla svojska kultura, naš je jezik, naše so od pradedov ustvarjene svetinje. Govornik nato opisuje veličastne prizore, ki jih je leta 1918 povzročila v Pragi pesem »Kde domov muje, in nadaljuje: Tri takšne pesmi imamo Slovenci, ki so lepota naše zemlje, narod, ki ga je oblikovala ta zemlja, in naša gorovica. V krepkih in izklesanih besedah razljuduje govornik te tri naše svetinje in zaključuje svoj krasen govor z gesli: Narod bo dobil toliko pravic in vsega, kolikor jih je vredni! Ne smemo kot mutasta zijača pričakovati, kdaj nam bo izpod neba deževala mana! Današnji tabor naj bo tabor strnjenih duš in sre! Če nam kdo hoče vzeti jezik — proč z njim! Če nam kdo pravi, da smo ubogo pleme — proč z njim! Če nam kdo hoče vzeti zemljo — proč z njim! Za vse to pa bomo močni šele tedaj, če bomo našo lepo rodno zemljo ljubili, ljubili narod in ga učili v ponosu ljubiti sebe in svoj dom. Če pa bomo vse to zaničevali, bomo sebe zavrgli in postali bomo hlapi na svoji lastni grudi, za katere velja izrek: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tuječevi peti!

Dolgotrajno viharno odobravanje je nagradilo priljubljene govornika za njegova jedrnatna izvajanja.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Zaključno besedo je spregovoril še župan g. Nande Novak, nakar so se začele množice počasi razhajati v vzornem redu.

Dopoldanskih slovesnosti so se udeležili v krojih tudi gasilci iz vseh treh čet, ki so v doberniški fari. Njihov strumni nastop je izzval splošno pozornost. Váš poročevalec je stopil do zastopnika gasilcev in povprašal, kako to, da so se tudi gasilci udeležili te slovesnosti. Dobil je odgovor, da so domači gasilci smatrali za svojo dolžnost, da sodelujejo pri počastitvi velikega svojega rojaka škofa Barage. Gasilci odklanjajo sodelovanje pri političnih prireditvah, nikakor pa se jim ne sme braniti, da bi se udeleževali tako splošno ljudskih in farnih prireditve, kakor je bila ta v Dobrniču.

Telovadni nastop

Popoladne je nastopila mladina na telovadnici. Lepo vreme se je začelo kaziti in prve kaplje so gotovo dober del ljudi obdržale doma, vendar se je na telovadnici zbrala tisočglava množica gledalcev. In ni jim bilo žal. Telovadni nastop vseh oddelkov (nastopilo je 300 članov, članic in naraščaja) je vse presenetil. Kljub običnemu dežju so telovadili strumno in korajžno, da jih je bilo veselje gledati in gledalci so kar pozabili na debele kaplje, ki so padale po hrbtih.

Govor dr. Kreka

V začetku je zbrane telovadce in gledalce nagovoril g. minister dr. Miha Kreh, ki je zlasti poudaril sledeče misli:

Marsikaj slišim ugovore, češ zakaj jaz in moji tovariši prihajamo na prosvetne tabore in na njih govorimo in s tem dajemo prosvetnim prireditvam politični značaj. Onim, ki imajo take pomisleke povem, da smatram vse naše javno življenje kot eno samo zraščeno organsko celoto. Naši mladci in mladenke, članice in člani po mladinskih organizacijah, člani naših hranilnic in konsumov, možje, ki vodijo občine in oni, ki odločujejo v državni politiki, vsi smo ena celota. In le tistega, ki je v vseh teh panogah z nami, imamo za našega. Da je tudi naša prosveta v zvezi z javnim življenjem, smo na lastni koži skusili. Prepričali smo se, da jo politična oblast lahko štiti, ali pa uniči. In to drugo se je pri nas zgodilo. Vse so nam razgnali, naše prosvetne domove zaprli, naše slovenske knjige zapečatili. Zakaj? Ne zato, ker so naše prosvetne organizacije politično delovale, ampak zato, ker je nasprotnik predobro vedel, da je naša prosveta bistveni sestavni del našega javnega življenja. Nasprotnik nas je zadel v živo. Toda nasilje ima svoje meje; do pameti in čustev ne more! In iz tega, kar je nasprotnik pustil, je vzkliklo novo življenje, ki se ga danes veselimo.

Dolžnost slehernega katoliškega Slovenca, torej tudi politika, je, da varujemo to, kar smo si ponovno zgradili na prosvetnem polju. Prav tako pa je dolžnost članstva naših organizacij, da pri izbiranju ljudskih zastopnikov pomaga tistim, o katerih ve, da bodo smatrali za eno svojih glavnih dolžnosti, da pribore slovenski katoliški mladini in njenim organizacijam popolno enakopravnost z vsemi drugimi organizacijami v državi. Te danes se nimamo, čeprav imamo pravico do nje. Mi ne zahtevamo za naše organizacije nobenih predprav, nočemo nikomur nič jemati, nikogar v pravice siliti! Mi hočemo le vzgajati in izobraževati slovenskega fanta in slovensko dekle tako, da se bosta lahko sama odločila, v kateri kulturni krog hočeta stopiti. In če se enkrat odločita za nas, mora biti ta odločitev sveta in nedotakljiva tudi za državne funkcionarje.

Enakopravnosti hoče naša mladina. Kakor je ta mladina vsak čas pripravljena vzeti nase žrtve, če bi to terjal blagor naše Jugoslavije in našega kralja, tako ji gre vsaj ta pravica, da se žrtvuje za domovino kot svobodna enota. Če bo prišla borba za enakopravnost naše mladinske organizacije pred parlament, bo ena glavnih nalog naših narodnih zastopnikov, da to borbo slavno dobojujejo! To je srčna zadeva nas vseh! Da bodo za to zvedeli tudi drugi, bo poskrbelo naše novo narodno zastopstvo.

Zato moram in hočem med vas in bom na vaših prireditvah nastopal še in še.

Govor g. ministra je množica večkrat prekinjala z burnim odobravanjem.

Strašen umor v Zg. Besnici

Žrtev zločina 24 letni delavec Janez Jerala

Kranj, 4. septembra.

V teku današnjega dne, posebno v teku dopoldneva, so se Kranjčani, pa tudi okoličani pogovarjali največ o strašnem zločinu, ki je bil izvršen v noči med soboto in nedeljo v Zg. Besnici. Kljub temu, da je že davi v zgodnjih urah vedel skoro vsak Kranjčan, da je bil izvršen umor, vendar skoro nihče ne ve nič več kakor to, da je bil smrtna žrtev 24letni železniški delavec Janez Jerala, po domače Duševčev iz Zg. Besnice. Naš poročevalec se je zanimal za zločin na kraju samem, vendar vzrok umora kljub dolgemu poizvedovanju še ni popolnoma znan.

Janez Jerala je delal v soboto pozno zvečer na železniški progi blizu Jesenic. Domov se je peljal s tovornim vlakom, ki je privozil na postajo Sv. Jošt okrog 11 ponoči. Ker je bilo prihodnji dan v Zg. Besnici žegnanje, se je Jerala takoj podal k brivcu, kjer je našel več sosedov. Zmenili so se, da gre eden izmed fantov v bližnjo gostilno Papler po vino. Jerala je vzel steklenico in se takoj podal proti gostilni. Fantje so ga čakali tri četrt ure, nato pa sta ga odšla iskat Borštnikov in Špančev. Fanta sta slišala par korakov od gostilne stokanje in vzdihovanje. Našla sta na cesti ležečega in vsega okrvavljenega Jeralo Jan. s hudo poškodbo na desni strani vratu. Eden od obeh fantov ga je vprašal, kdo mu je prizadel tako hudo poškodbo, nakar mu je poškodovanec odgovoril: »Ne vem, ga ne poznam!« Zatem pa je takoj postal nezavesten. Fanta sta šla nato oba iskat ljudi in voznika, da bi hitela v Kranj po zdravnika. Še preden pa je bil konj vprežen v voze, je nesrečni Jerala izdihnil.

Par fantov se je nato podalo na železniško postajo Sv. Jošt, s katere je Papler Franc, železniški čuvaj, telefoniral kranjskim orožnikom vest o umoru Kranjski orožniki so se takoj podali z motorjem v Zg. Besnico, da si ogledajo dejansko stanje. Pokojnik je imel na desni strani vratu z nožem prerezano žilo odvodnico, razen tega pa še več drugih poškodb. Vendar je smrt nastopila vsled izkrvavitve. Truplo pokojnika so zjutraj spravili v mrtvašnico v Zg. Besnici.

Ze v zgodnjih današnjih urah so orožniki v zvezi z umorom aretirali 23letnega ključavničarja, uslužbenega pri »Semperitu«, K. Vinka iz Zg. Save pri Kranju, in 23letnega D. Miho iz Kalvarije pri Strazišču. Dokazano je namreč, da je K. Vinko snoči spravil fante iz Zg. Save, da bi sli

z njim v Besnico na »bobe« (to je krofe, ki jih ponavadi kmečka dekleta na Gorenjskem peko na dan pred žegnanjem). Ker je znano, da K. Vinko silno sovraži Besničane vsled tega, ker je bil v Besnici pred 9lety ubit njegov brat, so se fantje bali pretepa in je z njim šel le omenjeni D. Miha. Nekaj časa sta bila omenjena fanta v gostilni Knific v Zg. Besnici, kod sta pa hodila ves večer, je doslej neznano. K. Vinko je bil aretiran na domu, in sicer na podlagi že omenjenega sovraštva do Besničanov in ker se je kljub svoji mladosti že večkrat pretepal. V njegovi sobi so orožniki našli okrvavljeno obleko, ki so jo obenem z aretirancem vzeli s seboj na orožniško postajo. Aretiran je bil tudi njegov tovariš D. Miha. Aretiranca sta bila v teku današnjega dne silno razburjena in orožniki niso mogli ničesar poizvedeti od njiju, kako se je zgodil zločin in iz

Dr. Besednjak o manjšinski politiki v povojni dobi

Na letnem kongresu narodnih manjšin v Stockholmu

V Stockholmu je dne 25. avgusta na letošnjem mednarodnem kongresu narodnih manjšin, ki je imel velik uspeh, govoril tudi zastopnik slovenske in hrvatske manjšine pod Italijo dr. Engelbert Besednjak. Koroške Slovence sta zastopala tamkaj dr. Tischler in dr. Petek. Ker je imel dr. Besednjakov govor silen odmev, ga v glavnih posnetkih priobčujemo.

Če hočemo govoriti o narodnomanjšinski politiki, smo izpostavljeni dvema nevarnostima: 1. da z ozirom na položaj svoje lastne manjšine ves manjšinski problem presojamo po njenem merilu, 2. da pozabimo, da je manjšinsko vprašanje mnogo bolj staro, kot so pa manjšinski kongresi, saj je znano, da je svetovna vojna izbruhnila zaradi narodnostnega spora in načelo, da morajo narodi odločevati o svoji lastni usodi — načelo, ki je bilo za nekatere državljane le puha politična beseda — je bilo za tlačene narode visok moralni ideal, kateremu so milijoni mladih žrtvovali svoje življenje.

Ko je bila svetovna vojna zaključena, je postala ideja samoodločbe narodov veljanska sila, s katero so morali odgovorni državni računati. Na mirovni konferenci pa je le delno zmagala. Pravica do samoodločbe je bila mnogim narodnostnim skupinam v Evropi zanikana in so bile nasilno odtrgane od svojih materinskih narodov. Toda navzlic tem napakam mirovnih pogodb, ki so povzročile nekaterim narodnostim mnogo gorja, bomo vendar le morali ugotoviti, da je narodnostno vprašanje na mirovni konferenci le nekoliko napredovalo. Število narodnih manjšin se je zmanjšalo, saj je mirovna konferenca priznala kar deveterim narodom lastno državnost, mnoge druge narodnosti pa so dosegle ali popolno ali vsaj delno zedinjenje vseh svojih narodnih sil. Evropska družina narodov je s tem le obogatela in z njo vred tudi skupni kulturni zaklad narodov.

Delo zgrajeno na laži

Toda tudi zmagoslavne države so občutile, da je ostalo njihovo delo pomanjkljivo, ker niso vse narodnosti dobile enakih pogojev za svoje politično in kulturno življenje. Vstalo je pred njimi skrbno polno vprašanje, da bodo narodnostni problemi, ki so sprožili svetovno vojno, zopet pokopali mirno stavbo, če se hitro in zadovoljivo ne rešijo. Kot nadomestilo za pravico samoodločbe, ki jo nekaterim niso mogli priznati, drugim pa niso hoteli, so iznašli neki drugi način mednarodne manjšinske zaštite, izvedbo katere so poverili Zvezi narodov. Tako je bilo prvič v zgodovini javno priznано, da je spoštovanje tuje narodnosti važen činitelj v življenju mednarodne državne skupnosti. »Upam si trditi,« je dejal Wilson, »da ničesar ne more bolj motiti mednarodnega miru, kakor način, kako ponekod postopajo z narodnimi manjšinami.« Potemtakem naj bi pogodbe o zaščiti manjšin ne ščitile samo manjšin, marveč tudi večinske narode, in izvedba manjšinske zaštite je prav tako važna v interesu manjšin samih, kakor tudi večinskih narodov.

Dolžnosti manjšinske zaštite so bile izrecno naložene samo nekaterim državam, toda istočasno je bilo izrečeno tudi upanje, da bodo druge države manjšinska načela kot moralno obvezna spoštovala. Clemenceau je ta načela sam imenoval »osnovna načela pravičnosti in svobode«.

Najvažnejša naloga Zveze narodov je bila, da doseže, »da bo vladala pravičnost«. Za to je tudi ona postavljena za poroka pri izvedbi manjšinske zaštite. Za to je Zveza narodov dobila tudi obsežne pravice neposrednega vmešavanja in posredovanja v prid narodnim manjšinam. Če ta položaj primerjamo s predvojnimi položajem, ko so bile manjšine brez vsake pravne zaštite, moramo priznati, da pomeni povojna doba v tem pogledu lep napredek, napredek vsaj v načelnem oziru, ker je manjšinska zaštita postala del mednarodnega prava.

Toda tudi povojna narodnostna politika se je kljub temu končala s popolnim polomom. Nastaja vprašanje, če se kljub Zvezi narodov in mednarodni manjšinski zaščiti vračamo zopet nazaj v predvojno brezpravnost.

Pri presojanju povojne manjšinske politike ne smemo pozabiti na to, da je bila manjšinska zaštita v marsičem zgrajena na pritaženi laži. Tako dobimo države, ki so se sede v Zvezi narodov, a ki so svoje tujerodne manjšine tlačile s tolikšno surovostjo, da zanj niti v predvojni dobi brezpravnosti manjšin ni nobene primere. Načelo o prisični narodni prilagoditvi je postalo zanje vodilno načelo. Postale so naravnost učiteljice za nasilno raznarodovanje in kot takšne so zabeležene v zgodovini. Sprito takšnega zgleda se ne smemo čuditi, če tudi države, ki so jim bile obvezno naložene dolžnosti manjšinske zaštite, svojih obveznosti niso hotele spoštovati, češ, zakaj je nekaj za nas dolžnost, kar za drugo državo ni, zakaj naj bi bilo za ene zločin, kar je za druge visoki državni ideal. Dejale so, da tudi one ne bodo izvajale manjšinske zaštite, dokler ne bo popolna in vsem enako obvezna naložena.

Odpoved Zveze narodov

Tako so vsi poldrugo stoletje stari napor, da bi se postavila mednarodnopravno obvezna manjšinska zaštita, zaradi zadržanja nekaterih držav ostali brezuspešni in tudi Zveza narodov sama je bila voljna, da bi v prid narodnih manjšin izkoristila svoje lastne pravice iz l. 1920. Pritožbe narodnih manjšin, ki so prihajale iz vsega sveta na Narodno zvezo, so obležale v grmovju papirja, seje in podsej, odsekov in pododsekov in navadno niti prišle niso na mizo vrhovnega sveta. Samo od l. 1929 do 1936 je prišlo na Zvezo narodov 852 utemeljenih pritožb od strani narodnih manjšin. Od teh jih je prišlo na obravnavo pred vrhovni svet samo pet. Mirno lahko rečemo, da se je Zveza narodov načrtno postavila na stran obtožene države in proti toženi narodni manjšini. Vsi napor, v tem smislu, da bi se zaštita narodnih manjšin splošila in postala obvezna za vse države, so bili zaman. Zaman napor, da se Zveza narodov, zaman napor, da parlamentarne zveze, zaman napor drugih velikih mednarodnih organizacij.

Tako je prišlo do tega, da je Poljska 13. septembra 1934 svoje manjšinske obveznosti javno odpovedala. S tem poljskim korakom se je zamažala vsa zgradba pravne mednarodne zaštite manjšin. Druge države poljskega zgleda v obliki sicer niso posnemale, pač pa v dejanju, ker je tako rekoč pri vseh Zveza narodov prenehala biti vrhovni zaščitnik narodnih manjšin. Ko je dne 13. marca Nemčija zasedla Avstrijo, je izjavila, da za njo preneha veljati saint germainška mirovna pogodba in s tem so prenehale veljati tudi

obvezne manjšinske zaštite slovenskih, hrvatskih in češkoslovaških narodnih manjšin v nekdanji Avstriji. Na ta način je bilo Zvezi narodov odtegnjeno zopet obsežno polje, kjer je imela pravico do nadzorstva, čeprav ga ni izvajala. To dejstvo ni povzročilo nikjer nobenega ogorčenja, kar je dokaz za to, da tudi narodne manjšine same niso imele nobene vere več v dejansko zaščitno moč Zveze narodov. Kakor se je borba za enako pravno in oboroževanju nehala ne z razorožitvijo, ampak s splošnim oboroževanjem, tako se je borba za posplošeno manjšinsko zaščito končala z dejanskim porušenjem vseh že obstoječih prav, ki so jih manjšine pravno uživale. Bilanca povojne manjšinske politike stoji torej v znamenju popolnega poloma vseh upov in nad, ki so jih še pred 20 leti gojili mnogi in mnogi milijoni evropskih ljudi.

Če pa nasprotniki narodnih manjšin mislijo, da so s tem narodnostno vprašanje odstranili, se bridko motijo. Ze sedaj, ko so nekateri mislili, da je s koncem Zveze narodov tudi prišel konec manjšinskim težnjam, se je prav manjšinski problem pojavil pred Evropo v zelo skrbilni obliki. Narodnostne sile, ki se niso mogle uveljaviti pri Zvezi narodov, iščejo pač drugih poti, da bi prišle do svojih pravic. Brez vsakega dvoma stojimo pred novim razvojem narodnostnomanjšinskega prava.

Nova pota

Manjšinska zaštita, kot so jo zamislile mirovne pogodbe in ki naj bi jo izvajala Zveza narodov, je izšla iz pravilne presoje, da je bolj varno, če so posamezne države za svojo manjšinsko politiko odgovorne pred velikim mednarodnim dvorom in da si vsaka država, ki hoče zaščititi svojo manjšino, sama ne išče pravice — ker bi se lahko zgodile politične zlorabe in da so manjšine bolj zaščitene od mednarodne ustanove kot pa od posamezne države, toda v dejanju se je izkazalo, da je vse to bila le siva teorija, kajti

Smrtna žetev med duhovniki

Število starejše duhovštine slovenske in hrvatske narodnosti v Italiji se hitro manjša. Samo v tržaški škofiji je v zadnjih treh mesecih umrlo devet duhovnikov. Naraščaj mlajših duhovnih pastirjev pa še ni zadosten. Poslednji je zapustil svoj narod g. Just Filipič, večletni župnik v Zminju, ki je bil umirovljen kmalu po okupaciji. Rojen je bil v Linduru 3. nov. 1864. in v svojem rojstnem kraju je umrl 22. pr. m. Velika množica ljudstva z 20 duhovniki ga je spremljala na zadnjem potu k zadnjemu počitku, katerega v življenju ni bil deležen, tudi v pokopu ne. Poslovilni govor mu je govoril g. T. Banko, župnik v Tinja. Trnjeva je bila njegova življenjska pot. Sedaj je dosegel po božji volji trajni mir. — N. p. v. m.!

Iz Trsta: Umrli so: 70-letna Ana Koterle, vd. Kocijan; 50-letna Josipina Mare roj. Ražem; 62-letni Ivan Bajc; 47-letni Zoran Mohorič; 74-letna Antonija Bajc roj. Rusija; 36-letni Jurij Cerni; 9-mesečna Eda Zudečič; 64-letni Alojz Rebec; 56-letna Pavlina Furlan roj. Car. — Pri padcu z zida si je zlomil nogo 17-letni Marij Gerševič; 30-letni Anton Ferfila pa je padel po stopnicah, si zlomil nogo in se ranil po obrazu. — 30-letnega ladijskega natakarja Alojza Faviča je do smrti povozil vlak. — Z velikim križem italijanske krone je bil odlikovan tržaški prefekt.

Deset tisoč enosrajčnikov bo defiliralo pred Mussolinijem, ko bo prišel v Trst. Fašistične vojaške organizacije še sedaj v veliko vnevo vzbajajo pruski koraki. Mussolini bo ob tej priložnosti obiskal tudi Gorico.

V Kopru so v zadnjem hipu potegnili iz razburkanih valov 19-letno Martino Bordon.

Sestnajst mlekaric je bilo obsojenih pred puljskim sodiščem, ker so prodaje mleko pomešano z vodo. Kaznovane so bile z globami od 150 do 250 lir.

Nagrado v znesku 800 lir je podelil prefekt družini Cvetnić iz Tomaja, ki je dobila dvojčke.

V Volčah je upepelil ogenj skladišče Mihaela Rutarja. Zgorelo je nekaj stotov pšenice in precej drugega blaga. Rutar trpi okrog 10.000 lir škoda.

Krava jo je nabodla. Iz Velikega Repna so pripeljali v tržaško bolnišnico 56-letno Ano Skrabar. Skrabarjevo je krava nabodla z rogovi in ji prizadejala na trebuhu tako strašno rano, da so ji izstopila čreva. V bolnišnici so jo sicer takoj operirali, vendar je zelo malo upanja, da bi okrevala.

Pred goriškim sodiščem je bil obsojen Peter Gregorič na dve leti težkega zapor, ker je obrekoval svojo zaročenko Rozo Mravljce, da mu je ukradla kolo. Obsodba obrekovalca, ki je doma iz Repentabara, je našla odobravanje pri vsem ljudstvu.

Pobesneta krava je podrla 39 letno Emo Brajini iz Mirne ter jo tako hudo poškodovala, da je kmalu nato umrla. Zdravniška preiskava je ugotovila, da je pokojnica pri padcu zadela z glavo ob skalo in dobila smrtno rano. Nesrečnico so po daljšem času našli kmetje iz okolice. Pokopali so jo ob veliki udeležbi občinstva.

Hlev Valentina Komelja se je podrl in pokopal pod razvalinami tudi dvojce živali. Komelj trpi škodo 5000 lir.

73 letnega župnika Ignacija Lebana je podrl avtomobil in ga hudo ranil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno desno nogo in še nekatere notranje poškodbe, toda zdravniki izjavljajo, da ne bo nič hujšega. Zločinška avtomobilista iščejo.

V gorisko bolnišnico so s hudimi ranami prepeljali mlado Nives Vižintin, ki je izpovedala, da se je s svojim lastnim kolesom tako hudo potolkla. Z glavo je zadela ob cestni kamen. Bojijo se, da je dobila pretres možganov in ne dajejo mnogo upanja za njeno okrevanje.

Pri delu se je nevarno poškodoval Gorican Armand Tonkja. V bolnišnico so ga pripeljali z zlomljeno roko in levo ključnico.

Orožniki so zaprli Viktorja Tavčarja iz Merne in Janeza Zizmonda iz Gorice, ker so jima dokazali, da sta brez oblastne dovolitve gojila tobak na lastnem vrtu. Kazen bo huda, ker sodišče te vrste prestopkov zelo strogo kaznuje.

Radislav Dudal iz Gradiške doma, se je pri kolestarjenju hudo potolkel. Na cesti so ga pobrali nezvestnega in ga prepeljali v gorisko bolnišnico, kjer dvomijo, da bo okrevat.

ta mednarodna ustanova se skoraj nikoli za manjšine ni zavzela. Cisto naravno je bilo, da je takoj nastalo vprašanje, k d o naj namesto Zveze narodov prevzameo zaščito manjšin. Naravni zakoni so izbruhili na dan in so zahtevali, da v pomanjkanju vsake druge sile materinske države same prevzamejo nase odgovornost, da branijo svoje lastne manjšine. In to novo načelo bo verjetno v kratkem času v vsej Evropi priznано kot nekaj samo po sebi razumljivega. Vsi smo priče znamenitega zgodovinskega razvoja. Materinske države si nalagajo kot najvišjo dolžnost, da same prevzamejo odgovornost za zaščito svojih lastnih manjšin, pa naj bodo to izseljenci ali pa strnjene zamejske narodne manjšine, ki skupno z materinskimi narodom predstavljajo naddržavno narodnostno in kulturno skupnost. Po mnogih državah vstajajo ustanove, ki so si nadele nalogo, da ustvarijo to naddržavno vse drobce svojega naroda obsegaajo skupnost krvi in kulture.

Druge znamenje novih razvojev vidimo v dejstvu, da so posamezne države v meddržavnih odnosih postale nosilke manjšinske zaštite. V novembru 1937 sta Nemčija in Poljska sklenili takšno manjšinsko pogodbo. V marcu istega leta Italija in Jugoslavija. Tudi zgodovina odnosov med Malo zvezo in Madžarsko je jasen prikaz o vlogi, ki jo manjšine igrajo v meddržavni politiki.

Vprašanje je seveda, ali je ta izhod, ki je zaradi popolne odpovedi Zveze narodov postal tako rekoč nujen, tudi idealen in če predstavlja zadovoljivo rešitev za evropske narodne manjšine. V Evropi so milijoni in milijoni, ki nimajo materinske države, ki bi jih vzela pod zaščito. Kdo naj brani Ukrajince? Kdo naj brani Lužiške Srbe. Kdo naj brani Katalonce in Baske? Ali se naj te manjšine zaradi tega, ker nimajo materinske države, ki bi jih vzela pod svoje varstvo, prepustijo njihovi usodi?

Nazaj — k novi Zvezi narodov

Zaradi tega se naše misli z nevklonljivo doslednostjo vračajo nazaj k Zvezi narodov, toda seveda ne k današnji Zvezi narodov zmagovalcev in premagancev, k Zvezi narodov polnopravnih in manjvrednih, ne k Zvezi narodov leptačev narodnih manjšin, ampak k novi Zvezi narodov bodočnosti, ki bo prava braniteljica evropske pravne in mirovne skupnosti.

Primorske vesti

V Kanalu na Soči so orožniki zaprli 40 letno Katarino Znidarčič, ker je tajno kuhala žganje in ga razpečevala. Sodna obravnava bo v kratkem. Orožniki izjavljajo, da pride takrat pred sodišče še nekaj drugih podobnih krivčnikov.

V Gorici so zaprli služkinjo Julko Menardovo, staro 31 let, ki jo je naznanil njen gospodar gostilničar Rudolf Druška, češ da mu je ukradla — 15 lir.

Orožništvo je zaprlo Edvarda Rožiča na Koj-skem, ker je surovo postal s svojo ženo. Vsa okolica odobrava oblastni postopek proti temu javno znanemu surovcu in nasilniku.

Blizu jugoslovanske meje so našli truplo 40 letnega kmeta Ivana Tomazina iz Cerknega. Zdravniška preiskava je dognala, da je smrt nastopila zaradi preobilega zauživanja alkohola, ki je povzročilo srčno kap. Preiskavo so vodili predstavniki italijanskih in jugoslovanskih oblasti.

Goriško sodišče je zaradi tatvine obsodilo Ferdinanda Peruzzijsa, zaradi odprave plodu pa 30 letno Sofijo Sire. Sireva je dobila 6 mesecev zapor, Peruzzi pa eno leto. Razen tega plačata oba 1000 lir denarne globe.

Pri Komnu je strela zažgala gozd, ki so ga s pomočjo okoliškega ljudstva, vojskava in fašističnih organizacij po dolgem trudu pogasili. Posestniki imajo okrog 10.000 lir škoda.

V Sempasu je izbruhnil požar v hiši Antona Remaza. Veter je ogenj še bolj razpihal. Zgorelo je tudi gospodarsko poslopje in ima lastnik 27.000 lir škoda, ki je le delno krita z zavarovalnico.

Tudi v Merni je izbruhnil požar v gospodarskem poslopiju Pavla Faganela. Požar so hitro pogasili, tako da ni več škoda kakor 3000 lir.

Nepoznani tatovi so ponoči vdrl v trgovino Furija Mateja v Gorici ter mu odnesli mnogo blaga in 500 lir v denarju.

Strela je ubila 62 letnega Andreja Pegona v Potočah. Pegon je vedril pod drevesom, ker je padla silna ploha. Strašno spačeno truplo so šele proti večeru našli kmetje, ko so se z dela vračali domov.

V Trstu je motokiklist podrl carinika Ivana Paroveca, ki je padel po tleh in si pri tem prebil lobanjo. Nezvestnega so ga pripeljali v bolnišnico, kjer je kmalu nato umrl.

V Stomaju je v hiši posestnika Hilarija Moraveca izbruhnil požar, ki je upepelil hlev in gospodarsko poslopje. Hiša je bila rešena. Škoda je okroglo 15.000 lir.

Salezijanski mladinski dom v Celju blagoslovljen

Celje, 4. septembra. Več kot eno leto je preteklo, ko je bil 15. avgusta lanskega leta blagoslovljen temeljni kamen za nov mladinski dom v Gaberju. Iz tega temelja, utrjenega z božjim blagoslovom, so salezijanci s pomočjo in podporo dobrih src zgradili v industrijski četrti mesta Celja v Gaberju salezijanski mladinski dom, kamor naj bi se zatekela zanemarljiva in vodstva potrebna gabska mladina. Dve leti in pol trudopolnega dela, zlasti neumornega dela voditelja tega doma g. Pavla Alfonza, novega ravnatelja tega zavoda, je pretelo, sredi Gaberja pa stoji ta ponosna stavba, nada in up vseh staršev.

Slovesnost blagoslovitve je bila danes dopoldne. Ze ob 9 se je zbrala pred domom množica ljudi z duhovščino in pričakovala zastopnika lavantinskega vladike celjskega opata g. Juraka. Sprejem je bil priarčen. G. opata je pozdravil salezijanski inspektor g. Špan, ki je v lepem nagovoru poudaril važnost tega doma in nove kapele in se zahvalil predvsem g. opatu, ki je pred leti prvi zaželel, da pridejo salezijanci v Celje.

Okol. 30 ministrantov je nato skupno pozdravilo z zborna deklaracijo g. opatu na čast.

Nato je sprevod krenil v dom, kjer je g. opat ob asistenci ravnateljev gg. dr. Volčiča, Pavla Alfonza, inspektorja Špana, dr. Logarja, dr. Knifca in še drugih gg. duhovnikov blagoslovil vodo, cerkevno oblačilo, dom in kapelico. Blagoslovitvi so prisostvovali tudi g. okrajni načelnik g. dr. I. Zobeč, celjski župan g. A. Mihelič, več mestnih svetnikov in okoli 3000 ljudi, ki pa so seveda zaradi premajhnega prostora morali ostati zunaj. Med pontifikalno sveto mašo je imel g. opat go-

Drobne iz Koroške

V Logi vesi je bil umeščen za novega župnika g. Ribard Kanduth, dosedanj logoveški provizor. G. Kanduth je po rodu Neneč, a obvlada tudi slovensčino. Ustoličenje je bilo zelo slovesno.

V Selah sta umrli v visoki starosti 83 let in 85 let dve sestri, p. d. Zerjavova mati in Marija Maurer, mati tamošnjega obče spoštovanega gospodarja Nikolaja Maurerja.

V Zvrhujem kotu pri Selah bodo zgradili novo šolo. Gradbeni stroški so preračunani na 200.000 šilingov. Poslopje bo zelo prostorno, za kritje stroškov pa bo poskrbela država.

V Bistrici pri Pliberku so žebele napadle Kravtovo glapca pri oranju. Mož si je pomagal z žakljem, nakar se je ves roj čebel pogljal na konja in ju hudo opikal. Prihitevi je moral v vsej naglici pliberški živinozdravnik, da je rešil živali smrti po zadušenju.

V Podravljah je po daljši bolezi mirno zapala v Gospodu ga. Alojzija Selander roj. Marinič. Bila je dobra krščanska mati in pogumna Slovenka vse do smrti.

V Svečah pa je vzela smrt nadarjenega Jožeta Pak p. d. Vrbanceljna. Pokojnik je bil med soustanovitelji tamošnjega slovenskega izobraževalnega društva. Rad je veliko bral in veljal kot najbolj izobraženi kmet iz Sveč.

Sprejemni izpiti za celovske srednje šole bodo 19. in 20. septembra. Vpisovanje za ostale učence 21. septembra, redni pouk pa se prične 22. septembra. Po dosedanjih informacijah se bodo dosedanj gimnazijci A-razredi vodili tudi nadalje kot humanistični.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 4. septembra.

Otvoritev cerkvene razstave. V dvorani škofijske palače je bila v nedeljo odprta razstava cerkvenih parametrov. To razstavo je pripravila bratovščina sv. Rešnjega Telesa. Razstavljenih je kakšnih 15 cerkvenih plašev, med katerimi so nekateri prav dragoceni. Izvezle so jih gospe, članice te bratovščine. Poleg tega pa je razstavljenih še več cerkvenih parametrov. Vsi ti plašči in parametri so namenjeni za revne cerkve ljubljanske škofije. Razstava bo odprta še nekaj dni in dobro bi bilo, če bi si občinstvo malo bolj natančno ogledalo, kaj zmore idealizem ljubljanskih gospa, ki so vse te izdelke same napravile.

Sestanek elektrotehničnih mojstrov. Dopoldne so se v mali dvorani Zbornice za TOI zbrali elektrotehnični mojstri iz Slovenije. Sestanek je vodil predsednik g. Ivan Mihelič. Na sestanku so mojstri razpravljali o vseh perečih vprašanjih in tehničnih zadevah. Elektrotehnični mojstri, ki se jih je zbralo veliko število, tako da so napolnili dvorano, so v debati posebno obravnavali razmerje med mojstri in komunalnimi elektrarnami. Predsedstvo odbora je bilo pooblašeno, da stori vse primerno za obrambo elektrotehničnih mojstrov.

Nesreče v Ljubljani. V Hrušici se je ponorečila 15 letna pleskarjeva hčerka Draga Vrhunčeva. Nek težki predmet, ki ji je padel na glavo iz roke, jo je hudo ranil. — 16 letni sin trgovskega pomočnika Karina Kavčič s Poljanske ceste 58 je padel pod avto ter si zlomil desno roko. — Na koso je padla 33 letna šivilja Ivana Kuclerjeva. Kosa ji je prerezala trebuh. Kuclerjeva ima nevarne poškodbe.

Pevski zbor Glasbene Matice ima zaradi dveh praznikov prihodnji teden vajo izjemoma v sredo ob 8 zvečer.

Pevke in pevci ljubljanskih zborov, ki so obiskovali skupne vaje v minulem tednu, imajo zadnjo vajo pred nastopom v torek ob 19 v Glasbeni Matici. — Hubadova župa.

Ravnateljstvo šole Gl. Matice pozivlja vse gojence, ki so se vpisali na šolo, da pridejo danes na razgovor v Hubadovo pevsko dvorano, tam zvedo dodelitev k predmetnemu učitelju, nakar si takoj z vsakim posameznikom določi urnik. Gojenci naj pridejo v sledečem redu: oni, ki so se zapisali za klavir ob 15, gojenci za violino ob 16 in za vse ostale predmete ob pol 17. Pisarna sprejema priglasbe še ves dan. Redni pouk se prične v sredo, 7. t. m. v vseh oddelkih in razredih. Ravnateljstvo in odbor G. M. vabita starše, da vpišejo mladino na najstarejši glasbeno-vzgojni zavod v Sloveniji.

Pevski zbor »Biničič iz Leskovca, ki bo koncertiral v Ljubljani v petek, 9. sept. v veliki dvorani Filharmonije, bo izvajal dela slovenskih, hrvatskih in srbskih avtorjev. Spored je sestavljen iz umetnih in narodnih pesmi, med narodnimi so izključno le one iz Južne Srbije. Dirigent zbora je g. Stanko Viličič, prof. glasbe na moški gimnaziji v Skopju. Zbor je v svoji domovini dobro poznan in čislán, priredil je pa tudi že več koncertnih turnej izven svojega območja. Pred prodaja vstopnic od danes naprej v knjigarni GM.

bok verski govor, v katerem je zlasti poudarjal potrebo tega doma in te nove hiše božje v Gaberju, ki bi naj prinesel božji blagoslov v vse družine.

Dopoldne so bile slovesne večernice, nato pa ob pol 5 akademija, katere se je udeležilo zopet veliko občinstva iz daljne in bližnje celjske okolice. Zvečer se je zbralo pred mladinskim domom zopet veliko občinstva, ki je občudovalo očarljivo razsvetljeno poslopje, zabavala pa ga je odlična salezijanska godba iz Radne.

★

Mariborski drobiž

Maribor, 4. septembra.

Žetev smrti. V visoki starosti 85 let je umrla v Gosposki ulici 58 zasebnica ga. Marija Weigl. — V bolnišnici je umrl 59 letni delovodja pivovarne Union Stefan Herzog. — Naj počivata v miru!

Velika tatvina v bolnišnici. Nepoznan tat je okradel vrtnarico v splošni bolnišnici Kristino Perišič. Vdrl je v njeno sobo ter ji odnesel iz kovčega 6000 dinarjev, katere je pred nekaj dnevi dvignila iz hranilnice, da jih posodi neki svoji znanci.

Dva dni popival, tretji dan pa se obesil. Zlostne smrti je umrl 47 letni starinar Franc Samuh v Mlinski ulici. Dva dni je popival po mariborskih gostilnah, tretjega jutra pa je prišel v njen domov, se zaklenil v dvorano na dvorišču ter se obesil. Našli so ga že mrtvega.

Nedeljski sport

SK Ljubljana : SK Železničar 4:0

Ljubljana, 4. septembra. Čudna zadeva, šele v začetku meseca smo, pa se je na igrišču SK Ljubljane zbralo komaj 200 ljudi, ki so se živo zabavali, saj so se na spolzkem travnatem terenu godile vedno znova šaljive zadeve.

Ob štirih popoldne so na igrišče pritekli najprej gostje, Železničarji, v plavih dresih. Nastopili so v tej pomlajni postavi:

Spanger, Frangeš II., Antoličič, Eferl, Stifitar, Ravnjak, Lešik, Orel, Pocaž II., Krasnik, Stalekar.

Ljubljana pa je v rdečih dresih nastopila takole: Pogačnik, Ceglar, Stanko Bertonec, Vodišek, Pupo, Boncelj, Janežič, Pepček Bertonec, Vovk, Nikolič, Erber.

Končno pa pride žoga do Erberja, ki s petnajstih metrov ostro točje polvisoko skozi vrzel v gneči in lepo polvisoko udari v gol — in končno je vendarle 1:0 za Ljubljano. Že v naslednji minuti sledi lepa ljubljanska kombinacija, ki pa konča s Pepčkovim strelom v autu. Takoj nato se porodi prva (vsega skupaj sta bili v vsej igri dve) šansa za Železničarja, toda tudi to stvar razvozlja odločni Ceglar. Kmalu nato se Spanger reši pred Vovkom z lepim padcem. Erber uhaja neprestano kakor za šalo, je pa pred golom nekoliko raztresen in lahkomisljen, tako da večkrat propadajo po njegovi krivdi šanse; moral se bo še naučiti, da se bo držal svojega mesta. Nikolič strelja v 32. minuti zelo ostro, pa Ljubljana neprestano napada, šanse se nizajo, ostanejo pa ne-

izkoriščene. V 34. minuti razburljiv prizor: Janežič daje Pupotu nazaj, Pupo preloži Erberju, ta da Nikoliču, priskoči Vovk, ki končno poskusi z oksfordom, žoga se odbije od vratnice, priteče Janežič, ki strelja zelo ostro, pa mimo. Janežič nato kmalu prav lepo centrira, Vovk poskusi z glavo, korner, Žoga zdaj čudovito roma z noge na nogo, odskakuje, ne more pa v gol. Šansa za šanso ostaja brez koristi. Nekajkrat ga polomi Vovk, ki je slabo razporejen, pa tudi drugi. V 42. minuti je spet krasna prilika za povečanje rezultata, končno strelja Nikolič v golmana. V 43. minuti pa daje Pepček prav lepo Janežiču, ki ostro strelja 2:0 za Ljubljano. Že dve minuti nato, v 45. minuti Pupo daje Janežiču, njegov center prestrže Pepček, ki postavlja 3:0. Igralci takoj obrnejo, odmora ni. Ljubljana nadaljuje z napadi. Erber uhaja Eferlu, Janežič pa Ravnjaku, vedno nove nevarnosti predstavljajo ti poteki. Trio gladko prodira z žogami, ki jih neprenehoma dobiva s kril. V 16. minuti uide Pocaž, ki daje Orlu, ta pa zgreši. Žoga pride do Stalekarja, v zadnjem hipu prav lepo reši Pogačnik. Ljubljana neprestano napada, spet se šanse vrstijo druga za drugo. Videti pa je, da se žoga noče spraviti v gol. Ko že vsi mislijo, da bo ostalo pri 3:0, uide Erber po krilu, centrira, njegovo žogo spet ujame prosti Pepček, ki zabije 4:0, in sicer v 42. minuti. Še nekaj napadov in konec igre.

Sodil je prav dobro g. Maccorati.

Jugoslavija : Romunija 0:2 (0:2)

Bukarešta, 4. septembra. m. V mednarodni tekmi je pred 25.000 gledalci Romunija premagala naše moštvo z 2:0 (2:0).

JUGOSLAVIJA — ROMUNIJA 2:0

Zagreb, 4. sept. Današnja tekma med reprezentancama Jugoslavije in Romunije se je končala z 2:0.

Prvenstvo prvega razreda

Ljubljana, 4. septembra.

Danes so se pričele tekme v prvem razredu. Vsi so pričakovali, da bo Hermes odnesel zmago nad simpatičnimi Marsovi in tudi na tekmi je bil prav podoben pričetek, ki je nakazoval obilen uspeh Šiškarjem. Do dvajsete minute prvega polčasa so Šiškarji vodili že kar z 2:0. Potem pa je prišel odihati Mars. Najprej je znižal na 2:1, potem je izenačil 2:2, se povzpел v vodstvo s 3:2, potem so Hermežani izenačili, pa je Mars spet prevzel glavno besedo in se povzpел na 4:3, pa še na 5:3, na koncu pa so Hermežani znižali na 5:4 in s tem rezultatom je tekma končala. Marsovi so si obdržali obe točki, Hermežani pa so morali proti pričakovanju oditi brez točke v Šiško.

REKA : KOVINAR 6:0

Kovinar je danes bitko izgubil s prav katastrofalnim porazom. Ti simpatični Jeseničani so pridni in požrtvovalni, imajo pa kar sočutno malo nogometnega znanja. Zdi se, da bodo ljubljanskim klubom prinašali številne točke in tudi proti svoji volji skrbeli za to, da si bodo klubi, ki bodo tega potrebni, na njihov račun popravljali količnik. Tekma med Reko in Kovinarjem je bila igra mačke z mišjo. Rečani so z lahko prebahali svoje nasprotnike in jim vsipali v mrežo gol za golom. Dobri vratar je bil kriv, da niso Rečani zmagali še temeljiteje. Gole je zabil Slanina štiri, Thuma pa dva.

Mariborski sport

Lahkoatletski miting

Maribor, 4. septembra.

Danes se je vršil prvič v letošnji sezoni na Rapidovem igrišču lahkoatletski miting. SK Rapid je svoje igrišče preuredil ter je zlasti tekalnice sedaj dosti boljše kakor je bilo lani. Potrebno je samo, da se še proga utrdi. Zanimanje za miting je bilo med mariborskimi lahkoatletci precejšnje ter jih je nastopilo okrog 40. Postavljena sta bila tudi dva nova mariborska rekorda, in sicer na 1000 m ter v metu krogla. Tudi občinstvo je pokazalo precej zanimanja.

Rezultati mitinga so bili sledeči: 100 m jun. B: Hrovatin (Zel.) 12,8, Gerhart (Rap.) 12,9, Rus (Zel.) 13.

100 m jun. C: Robert (Rap.) 12 m, Kolarič (Maraton) 12,1, Najo (Zel.) 12,3.

100 m sen.: Monderer (Rap.) 11,8, Musnig (Rap.) 11,9, Badl (Rap.) 12.

Krogla sen.: Hlade 12,82 (nov mariborski rekord), Gregorič (Zel.) 11,98, Lužar (Maraton) 11,97.

1000 m jun. C: Kraner (Rap.) 2,45 (nov mariborski rekord), Rolner (Zel.) 2,51,6, Pouk (Zel.) 3,02.

1000 m jun. B: Julius (Rap.) 3,04,8, Klančič (Zel.) 3,08,3, Kramer II. (Rap.) 3,09.

400 m sen.: Zerk (Maraton) 58,6, Košir (Maraton), Barbel (Rap.).

3000 m sen.: Stojnšek (Maraton) 9,38,4, Krepfl (Maraton) 9,43, Glonar (Ilirija) 9,45.

Disk sen.: Radič (Rapid) 36,08, Lužar (Maraton) 35,38, Hlade (Železničar) 35,01.

Skok v višino, juniorji B: Walter (Rapid) 148, Kurt (Rapid) 140, Mars (Železničar) 140 cm.

Skok v višino, juniorji C: Kolarič (Maraton) 160, Gregorič (Železničar) 160, Rolner (Rapid) 160 cm.

Skok v višino, senjorji: Lužar (Maraton) 165, Jeglič (Rapid) 165, Musnig (Rapid) 160 cm.

Stafeta 4 × 100 juniorji: 1. Rapid I 49,8, Rapid II 51,6, Maraton 54.

Stafeta 400 × 300 × 200 × 100: Rapid 2,10, Železničar 2,15,7, Maraton 2,16,3.

Skok ob palici: Smerdelj (Maraton) 345, nov mariborski rekord, Orosi (Rapid) 340, Radič (Rapid) 325.

Tekmovanje je poteklo v najlepšem redu in brez protesta. Prineslo je lepe rezultate in so bili doseženi zopet 4 rekordi. Priporočali pa bi prirediteljem, da sestavijo program tako, da se tekovanje ne bo zavleklo čez 12. uro.

SK Rapid : SK Slavija 7:3

Jesenska prvenstvena sezona v Mariboru se je danes začela s tekmo med gornjima kluboma. Rapid je bil favorit in je njegova zmagla zaslužena.

Slaviji se je zelo poznalo, da prihaja iz drugega razreda. Pri Rapidu je bila najboljša napadalna vrsta, ki je spretno izkoriščala napake nasprotnih obrambe. Sodil je g. Nemeš na splošno dobro.

Predtekma: Rezerva Rapid:Rezerva Slavija 9:1 (4:0).

Celjski sport

Celje, 4. sept. SK Hrastnik — SK Štore 12:3 (4:2). — SK Celje — SK Amater 5:1. — SK Jugoslavija — Atletiki 3:1 (1:0).

BSK : Ujpest (Budimpešta) 1:1 (1:0)

Belgrad, 4. sept. Danes je znal internacionalac in prvak BSK Moša Marjanovič slavil 15-letnico, odkar igra za barve BSK. BSK je zato priredil to mednarodno tekmo, izkupiček te tekme pa je bil za Moško. Občinstvo je razumelo nagib BSK. Prilo je na igrišču 7000 gledalcev, tako da bo znašal izkupiček za Moško 100.000 din. Danes sta v moštvo BSK igrala tudi Tirnanič in Mitrovič, manjkali pa so Lehner, Dubac in Božovič. Prvi gol je padel že v 30. sekundi prvega polčasa, izenačil pa je Ujpest v drugem polčasu v 33. minuti. Sicer pa je bil ves čas igre Ujpest boljši, posebno v drugem polčasu.

Trst, 4. sept. b. Tekma med Haškom in Trstino se je končala z zmago Haške 2:0.

SK Čakovec : SK Mura 3:1 (1:1)

V Čakovcu se je odigrala prvenstvena tekma med obema nasprotnikoma, ki se je končala s tesno, toda zaslužen zmago domačega moštva.

ČSK je bila v vsakem oziru boljši nasprotnik zlasti v napadalni vrsti. Mura je igrala zelo požrtvovalno, toda imela je v obrambi prehudo oviro. Sodil je g. Hobacher iz Celja v splošnem dobro.

SK Planina : KAC 52:63

Tudi revanšni dvoboj med juniorji Planine in celovskega KAC-a našim juniorjem ni uspel. Izgubili so še z večjo razliko kot pa v Celovcu, čeprav na domačih tleh. V opombo bodi povedano, da so Celovčani poslali v boj proti juniorjem Planine lepo čisto atletov, ki so po svojih postavah bolj sličili pravim atletom kot pa juniorjem. Celovčani so bili proti domačinom naravnost velikani. Ob prvem nastopu Planine v Celovcu so nastopili drugi ljudje, ne pa tisti, ki so danes nastopili v Ljubljani.

Doseženi rezultati so srednje dobri; toda po malem se že čuti, da se lahkoatletska sezona bliža svojemu koncu. Se balkanske igre v Belgradu in atleti bodo morali svoje sprinterice spraviti za prihodnje leto. Letošnja sezona na lahkoatletskih prireditvah je bila bogata. Morda so bili juniorji SK Planine še najprijadnejši.

Rezultati desetih disciplin, za katere je bil dogovorjen lahkoatletski dvoboj s KAC-om, so bili naslednji:

Tek preko zaprek na 60 m: 1. Lončarič (Pl.) 9,1, 2. Eberwein (KAC) 9,2, 3. Nedeljko (KAC) 9,3, 4. Merala (Pl.)

Točke Pl. 6, KAC 5.

Met krogla (5 kg): 1. Kobald (KAC) 14,84, 2. Merala (Pl.) 14 m, 3. Langmaier (KAC) 13,53, 4. Černe (Pl.) 12,70 m.

Točke Pl. 10, KAC 12.

Tek na 100 m: 1. Černe (Pl.) 11,8, 2. Vogler (KAC) 11,9, 3. Jäger (KAC) 12, 4. Dolinar (Pl.) 12,3.

Točke Pl. 16, KAC 17.

Skok v višino: 1. Eberwein (KAC) 175 cm, 2. Lebing (Pl.) 170 cm, 3. Heller (KAC) 153, 4. Gunde (Pl.) 155 cm.

Točke Pl. 20, KAC 24.

Skok v daljavo: 1. Lončarič (Pl.) 624 cm, 2. Praschnigg (KAC) 585 cm, 3. Eberwein (KAC) 566 cm, 4. Dolinar (Pl.) 535 cm.

Točke Pl. 26, KAC 29.

Met diska: 1. Nedeljko (KAC) 42,21 m, 2. Kobald (KAC) 40,65 m, 3. Merala (Pl.) 40,40 m, 4. Mauser (Pl.) 32,60 m.

Točke Pl. 29, KAC 37.

Tek na 200 m: 1. Kern (KAC) 24 sek., 2. Černe (Pl.) 24,2, 3. Praschnigg (KAC) 25,7, 4. Dolinar (Pl.) 26,2 sek.

Točke Pl. 33, KAC 44.

Tek na 1000 m: 1. Glantz (KAC) 2:45,2, 2. Košir (Pl.) 2:44,8, 3. Potnik (Pl.) 2:52,2, 4. Schellanda (KAC) 2:55,2.

Točke Pl. 38, KAC 50.

Met kopja: 1. Mauser (Pl.) 45,52 m, 2. Rigler (Pl.) 45,28 m, 3. Praschnigg (KAC) 42,10 m, 4. Haiduscheck (KAC) 38,15 m.

Točke Planina 45, KAC 53.

Danes nepreklicno zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15, uri
Kino Union Tel. 22-21

Hordubalovi

Najlepši češki film — kmetska drama po K. Capkovem istoimenskem romanu

Štacija 4 krat 100 m: 1. KAC 47,2 sek., 2. Planina 48,2 sek.

Točke Pl. 52, KAC 63.

Ves program, ki se je sicer odigral lepo, točno in tudi dovolj hitro, pa je močno oviral dež, ki je neprestano padal. Slabo vreme je seveda v marsičem tudi vplivalo na dosežene rezultate.

Motociklistične dirke v Zagrebu

Zagreb, 4. sept. b. Danes so bile motociklistične tekme. Motorji do 100 cm: Prijavljenih je bilo 12, startalo 11. V šestih krogih (4500 m): 1. Slavko Tomšič (I. Hrvatski moto klub) 4,4, 2. Anžur Lojze (Hermes, Ljubljana) 4,6.

Sledili so dirkači in športni motorji do 250 cm: 1. Schildhaber Ante (I. H. M. K.) 3,25, 2. Lorenzi Leo (iz Asmate, Afrika) 3,26, 3. Hinko Cerić (Motoklub, Maribor) 3,27 3/5.

Sledili so turistični motorji do 600 cm: Vsi zmagovali so I. Hrvatskega Motokluba. 1. Ante Schildhaber 3,25 1/5, 2. Edvard Likar 3,26 4/5, 3. Kazimir Šoštarik 3,31 1/5.

Sledili so dirkači in športni motorji do 500 cm. V prvi izločilni vožnji je zmagal H. V. Butler 3 minute, 2. Luigi Fantuzzi 3,29, 3. Gavro Poprie 3,34. Druga izločilna vožnja: 1. Graw (Nemčija) 3,7 3/5, 2. Edvard Likar 3,35.

Sledili so dirkači in športni motorji do 350 cm: 1. Falk (Avstrija) 3,23, 2. Hubert Uzman (Nemčija) 3,24, 3. Gustav Suben (Zagreb) 3,36.

Predzadnji so bili turistični motorji do 350 cm: 1. Ilo Kavčič (Hermes, Ljubljana) 3,54 1/5.

Okrog češkoslovaškega uprašan'a

Ce bi le postalo resno . . . Poljska vlada sprašuje Romunijo

Praga, 4. sept. TG. »Prager Tagblatt« objavila poseben dopis svojega londonskega poročevalca, v katerem navede tri važne dogodke, ki so se pripetili včerajšnjo soboto. Ti trije dogodki so sledeči:

1. Francoska vlada je vprašala za nasvet angleško vlado, če naj vojaški letnik, ki bi moral biti sedaj odpuščen domov, pridržati še nadalje pod orožjem, ali ne.

2. Sovjetski zunanji minister Litvinov je obiskal francoskega veleposlanika in mu dal slovesna zagotovila, da bo sovjetska Rusija v polnem obsegu izpolnila svoje zavezniške dolžnosti do Francije in da bo tudi z vsemi sredstvi podpirala Češkoslovaško.

3. Poljski veleposlanik v Romuniji je obiskal romunskega kralja Karola, in sicer na nujnostno zahtevo svoje vlade. Prav tako je bil romunski veleposlanik v Varšavi dvakrat zaporedoma sprejet od zunanjega ministra polkovnika Becka. Vsebinska te razgovorov je bila sledeča: Poljska vlada se zanima, kakšno stališče bi Romunija zavzela v primeru napada na Češkoslovaško. Romunija je odgovorila, da bi sovjetskim letalom dovolila prelet nad svojim ozemljem in da bi tudi sovjetskim vlakom, če bi prevažali orožje in municijo na Češkoslovaško, dovolila prehod skozi romunsko ozemlje pod pogojem, da so popolnoma zapечатeni. Poljska vlada pa stoji na stališču, da bi kaj podobnega, v kolikor tiče

njenega ozemlja, ne mogla dovoliti, in želi, da bi tudi Romunija sledila njenemu zgledu. Romunska vlada pa se od svoje strani trudi, da bi poljsko vlado pregovorila za drugo stališče. Ker obstoji med obema državama vojaška zveza, je važno, da se sporazumeta, da hosta obe državi enako postopali.

Lansbury v Ljubljani

Ljubljana, 4. septembra.

Na svojem potovanju po balkanskih in srednjeevropskih državah je snoči prišel v Ljubljano znani angleški politik in eden izmed voditeljev angleške delavske stranke Georges Lansbury. Nastanil se je v hotelu »Union«. Na potu ga spremljala dva njegova tajnika in sodelavca. V imenu g. bana je visokega gosta pozdravil g. Hrvoj Maister, ki ga je tudi spremljal vse dni njegovega bivanja v Ljubljani. Danes dopoldne si je gost ogledal narodni tabor v Kamniku. Popoldne se je vrnil v Ljubljano, odkoder ga je dvorni avtomobil peljal na Brdo v avdijenco h knezu namestniku Pavlu. Ob 12.30 je bil sprejet pri knezu namestniku Pavlu. Po končani avdijenci pa je njega in njegove sodelavce knez namestnik pridržal na kosilu. Popoldne so si vsi angleški gostje v spremstvu g. Maistra ogledali Bled in Bohinj. Zvečer so se vrnili v Ljubljano, odkoder se jutri ob pol 9 dopoldne čez Italijo odpeljejo naravnost v London.

Smrtna nesreča železničarja

Vlak povozil očeta treh nepreskrbljenih otrok

V petek 2. septembra zvečer se je vračal s postaje Sevnica proti svojemu domu g. Alojz Perme, železničar in posestnik. Na tej poti ga je dohitela nečudna nesreča, ki mu je vzela življenje.

Njegova hiša stoji tik ob železnici na nasprotni strani glavne ceste. V bližini se odcepi cesta na most čez Savo. Ker je ta prevoz že skoraj na postaji, je treba iti čez več železniških tirov Perme je šel čez prevoz. Na zadnjem tiru so ravno premikali toverne vagonce, ki so mu zaprl prehod in zaradi tega je nekoliko počakal sredi prevoza. V tistem trenutku pa je privozil osebni vlak iz Zagreba. Ker je g. Perme gledal proti tovernemu vlaku, ni videl prihajajočega osebnega vlaka, katerega stroj je zgrabil Permeta ga vlekel kakih 20 m s seboj

in vrget nato na drugi tir. Perme je udaril z glavo ob tračnico in je bil kmalu mrtev. Dobil je tudi nekaj drugih poškodb, vendar vlak telesa ni razmesaril.

G. Perme je bil dober mož in vesten železničar. Še dobro uro pred smrtjo je bil v službi. Zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke, katere je vzgajal v lepem krščanskem duhu.

Nebeški Oče naj pokojnemu izkaže svoje usmiljenje in naj potolaži blago gospo in pridne otročke!

Urarskega pomočnika

večšega vseh samostojnih del za takojšen nastop, iščem. Ponudbe v upr. »Slovenec« pod št. 13464.

Industrija motora a.d. v Rakovici

potrebuje prvovrstne strokovne delavce

za delo pri strojih (rezkarje, strugarje, svedrarje itd.). Interesenti naj se zglase pri Borzi dela v Ljubljani dne 5. septembra t.l., kjer bo inženir podjetja izbral delavce in jih napotil na poskusno delo v Rakovico na stroške našega podjetja.

Z žalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je umrl naš predobri mož, očka, brat, stric, svak in tati, gospod

ŠTEFAN GORIČAN

pol. nadzornik v p.

v nedeljo ob pol 12 v št. Janžu na Dravskem polju, kjer je bil na obisku pri nečaku, previden s sv. zakramenti.

Pogreb predraga nam rajnega bo v torek, 6. septembra iz župnišča na farno pokopališče v št. Janžu.

Priporočamo ga v pobožno molitev, posebno gg. tovarišem kongreganistom.

št. Janž, dne 4. septembra 1938.

Antonija, soproga, Marija Burger, sestra, Milka, Viktor, otroka, Franc Polak, župnik, nečak, ter drugi sorodniki.